

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κινητοποιήσεις σε ρυθμό χελώνας ή πώς αποδυναμώνεται η αγωνιστική διάθεση των εργαζόμενων

Του Ν. ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

Αργά ή γρήγορα, η ώρα της αλήθειας και των οδυνηρών επιλογών αναγκαστικά έρχεται. Κανείς δεν μπορεί επ' άπειρον να κάθεται ανάμεσα σε δυο καρέκλες, ιδιαίτερα όταν είναι κυβέρνηση, και η μια καρέκλα ονομάζεται αστική και η άλλη εργατική τάξη. Γιατί είναι αδύνατο για μια κυβέρνηση να ικανοποιήσει ή και να συμβιβάσει τις διεκδικήσεις διαμετρικά αντίθετων συμφερόντων. Το μόνο που πετυχαίνει με μια τέτοια πολιτική ημίμετρων είναι να οξύνει ολοένα τα αδιέξοδα σε όλα τα επίπεδα. Ακόμα περισσότερο, όταν, όπως στην περίπτωση του ΠΑΣΟΚ, έχει κατακτήσει την εξουσία στο όνομα της υπεράσπισης των συμφερόντων των εργαζομένων, ενώ στην πραγματικότητα άλλοτε άμεσα και άλλοτε έμμεσα, προσπαθεί να εφαρμόσει μια πολιτική αστικού εκσυγχρονισμού μιας καπιταλιστικής κοινωνίας που βρίσκεται σε βαθιά κρίση σε όλα τα επίπεδα, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό.

Το ΠΑΣΟΚ αναμφίβολα αποτελεί μια κάποια λύση, ίσως μάλιστα κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις σωτήρια, για την αστική τάξη στο σύνολό της, που αδυνατεί μέσα από τους δικούς της ιδεολογικούς, οικονομικούς και πολιτικούς μηχανισμούς να χειραγωγήσει αποτελεσματικά το κίνημα των εργαζομένων. Οι ίδιοι όμως οι αστοί, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αντιμετωπίζουν την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με φοβερή καχυποψία και δυσπιστία. Στα μάτια τους, η κυβέρνηση δε διαθέτει το παραμικρό κύρος ή φερεγγυότητα. Η συνέπειά της απέναντι στο καπιταλιστικό σύστημα μετριέται για τους καπιταλιστές από την ενδοτικότητα της στις κάθε είδους πιέσεις που εξασκούν πάνω της. Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αργά αλλά σταθερά κάνει το κύρος της απέναντι στους εργαζόμενους, που διαπιστώνουν το χάσμα που χωρίζει τα λόγια από τις πράξεις της κυβέρνησης. Όπως πολύ σωστά παρατηρεί ο Ελβετός σοσιαλιστής Jean Ziegler, στο βιβλίο του «Ζήτω η εξουσία»

για τους Γάλλους σοσιαλιστές και που ισχύει και για τους μαθητευόμενους μάγους του ΠΑΣΟΚ «επέλεξαν το κράτος και όχι το κοινωνικό κίνημα, και το κράτος τους επέβαλε τη λογική του». Για την ελληνική οικονομία και την πολιτική του ΠΑΣΟΚ στον τομέα αυτό, η ώρα της αλήθειας σήμανε το φθινόπωρο του 1985.

Για τους καλά πληροφορημένους παρατηρητές, αλλά και για τα πολιτικά κόμματα, το γεγονός αυτό αποτελούσε κοινό μυστικό. Η πρωτοπορεία της εργατικής τάξης αισθανόμενη κι αυτή την απειλή επιβολής σκληρών αντεργατικών μέτρων με το τέλος των καλοκαιρινών διακοπών κινητοποιείται σε μια προσπάθεια να αποτρέψει την κυβέρνηση από την εφαρμογή μιας τέτοιας πολιτικής σκληρής λιτότητας. Διάσπαρτες προειδοποιητικές 24ωρες απεργίες κλάδων ολόκληρων, διαδέχονται η μία την άλλη. Κύρια αιτήματα των εργαζομένων η κατοχύρωση της ΑΤΑ, η απαγόρευση των απολύσεων, η μείωση των ωρών εργασίας σε 37,5 τη βδομάδα, η επιβολή ελέγχου στις τιμές. 24ωρες απεργίες πραγματοποίησαν μέσα στο Σεπτέμβριο και μέχρι τις 12 του Οκτώβρη που ανακοινώνονται τα νέα οικονομικά μέτρα, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατοϋπαλλήλων Ιματισμού, στις 21/9/85, η ΟΒΕΣ 25/9/85, το Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης στις 1/10/85, που πραγματοποίησε μια από τις μεγαλύτερες απεργιακές κινητοποιήσεις που είχε γνωρίσει μέχρι σήμερα η πόλη αυτή, το συνδικάτο Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλων Πειραιά-Ν. Αττικής και Νήσων και οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί στις 21/10/85, οι μηχανοδηγοί του ΟΣΕ 7/10/85, οι έκτακτοι υπάλληλοι του Δημοσίου στις 4/10/85, οι νοσοκομειακοί γιατροί στις 8/10/85. Στις 10/10/85, οι οικοδόμοι με τα ίδια αιτήματα, πραγματοποίησαν 24ωρη απεργία και ογκώδη πορεία στο κέντρο της Αθήνας. Παράλληλα, κυρίως κάτω από την προτροπή του ΚΚΕ, θα γίνουν διάφορες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας κατά της

ακρίβειας σε διάφορες πόλεις, όπως στον Πειραιά στις 17/9/85 και στην Αθήνα στις 27/9/85.

Έτσι, όταν η κυβέρνηση στις 12/10/85 ανακοίνωσε τα σκληρά μέτρα λιτότητας, η εργατική τάξη βρισκόταν ήδη σε κινητοποίηση και οι πρώτες αντιδράσεις έδειξαν με τον πιο αδιαμφισβήτητο τρόπο τη μαχητική και αγωνιστική διάθεση που υπήρχε στη συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων να αγωνιστούν με κάθε τρόπο ενάντια στα μέτρα. Κινητοποιήσεις που οπωσδήποτε εντυπωσίασαν τους πάντες και την ίδια την κυβέρνηση, που από το 1981 δεν είχε αντιμετωπίσει κανένα σοβαρό πανελλαδικό απεργιακό κίνημα τέτοιας έκτασης.

Η αγωνιστική αυτή διάθεση των εργαζομένων υπήρξε και η αιτία που οδήγησε μια σειρά συνδικαλιστές της κυβερνητικής συνδικαλιστικής παράταξης που δεν ήθελαν να απομονωθούν από την εργατική τους βάση, να διαφωνήσουν με την κυβερνητική πολιτική και να καλέσουν σε απεργία με αποτέλεσμα να διαγραφούν από το κόμμα. Η διαφοροποίηση των κορυφαίων αυτών συνδικαλιστών ηγετών της ΠΑΣΚΕ, άνοιξε το δρόμο για να γνωρίσει η ΓΣΕΕ μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις της ιστορίας της, με άγνωστες ακόμα συνέπειες για το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα. Οι μορφές πάλης όμως των τελευταίων κινητοποιήσεων, αφήνουν πολλά ερωτηματικά ως προς τις πραγματικές επιδιώξεις των συνδικαλιστικών ηγετών. Δεν αναφερόμαστε φυσικά εδώ στο διασπαστικό, αντεργατικό, φιλοκυβερνητικό συνδικαλισμό της ηγεσίας της ΠΑΣΚΕ. Αναφερόμαστε στις μορφές πάλης που επέλεξαν οι συνδικαλιστικές ηγεσίες των παρατάξεων, που ελέγχονται από τα δύο ΚΚΕ και από τους ανεξάρτητους διεγγραμμένους ή μη, που σαν νόμιμη πλειοψηφία της ΓΣΕΕ έφεραν το κύριο βάρος της διοργάνωσης των κινητοποιήσεων.

Ποιος πραγματικά πίστευε ή πιστεύει ότι μια με δυο μηνιαίες 24ωρες (έστω και πα-

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ

νελλαδικές) απεργίες θάταν ικανές να κάνουν την κυβέρνηση να υποχωρήσει στην οικονομική της πολιτική; Κανένας, εκτός φυσικά από μερικούς ίσως αφελείς. Αντίθετα, η αναποτελεσματικότητα των κινητοποιήσεων φέρνει στις τάξεις των εργαζομένων φοβερή απογοήτευση. Μόνο ο **συντονισμός των απεργιών και η σύγκλιση τους σε μια πανελλαδική γενική απεργία διαρκείας**, θα μπορούσε να εξαναγκάσει το κράτος σε άτακτη υποχώρηση. Αλλά μια τέτοια πολιτική δε φαίνεται να είναι στους στόχους των κομματικών επιτελείων που ακόμα ελπίζουν σε κάποιου είδους συνδιαλλαγή και παζάρι με την κυβέρνηση.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία μιας τέτοιας απεργίας είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι να αναλάβουν τη διεξαγωγή της απεργίας στα χέρια τους εκλέγοντας **απεργιακές επιτροπές στους χώρους δουλειάς τους**, επιτροπές που θα εκφράζουν στους χώρους δουλειάς τους σημερινούς συσχετισμούς δυνάμεων, όπως διαμορφώθηκαν μετά τα τελευταία γεγονότα και όχι όπως ήταν διαμορφωμένα πριν από ένα ή δύο χρόνια, όταν έγιναν οι

εκλογές για την ανάδειξη συνδικαλιστικών αντιπροσώπων. Οι επιτροπές αυτές εκλεγμένες από τους ίδιους τους εργαζόμενους, μέσα από γενικές συνελεύσεις, θα έχουν σαν αποκλειστικό καθήκον το συντονισμό και τη διεξαγωγή του αγώνα ενάντια στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. **Όργανα αιρετά αλλά και ανακλητά ανά πάσα στιγμή από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων** που εκπροσωπούν, λογοδοτούν απέναντί της καθημερινά, για την πορεία του αγώνα. Με τον τρόπο αυτό, οι εργαζόμενοι προχωρούν άμεσα στη διοργάνωση των κινητοποιήσεών τους, χωρίς ν' αναγκαστούν να περιμένουν να αναδειχτεί καινούρια συνδικαλιστική ηγεσία μέσα από το έκτακτο συνέδριο της ΓΣΕΕ.

Με τον τρόπο αυτό, οι εργαζόμενοι συμμετέχουν ενεργά στην πάλη ενάντια στα κυβερνητικά μέτρα, ενώ ελέγχουν από κοντά τον αγώνα και οι ίδιοι αποφασίζουν για την παραπέρα κλιμάκωσή του. Παράλληλα, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να περάσουν σε ανώτερες μορφές πάλης, όπως π.χ. καταλήψεις, ώστε οι απεργοσπαστικοί μηχανισμοί να μην μπορέσουν να λειτουργή-

σουν και να παραλύσει ολοκληρωτικά η παραγωγή. Όσο πιο μαζικός θάνατι ο αγώνας αυτός, τόσο λιγότερες δυνατότητες θα έχει η κυβέρνηση να χτυπήσει το κίνημα με τους καταστολτικούς μηχανισμούς που διαθέτει και τόσο πιο σίγουρη θάνατι η νίκη των εργαζομένων σε μια τέτοια περίπτωση.

Εφόσον οι διεγραμμένοι συνδικαλιστές του ΠΑΣΟΚ δεν αποφασίσουν να ακολουθήσουν αυτό το δρόμο, αλλά παλινδρομούν ανάμεσα στη συνδιαλλαγή με την κυβέρνηση και στην κινητοποίηση, οι εργαζόμενοι είναι σίγουρο πως τελικά θα τους γυρίσουν περιφρονητικά την πλάτη. Η τακτική των διεγραμμένων απογοητεύει τους εργαζόμενους και υπονομεύει την αγωνιστική τους διάθεση. Από την άλλη, η συμπεριφορά της φιλοκυβερνητικής συνδικαλιστικής παράταξης ΠΑΣΚΕ, οι νοθείες σε εκλογές συνδικαλιστικών οργάνων, σε συνδυασμό με τη μικροπολιτική των υπόλοιπων παρατάξεων, οδηγούν τους εργαζόμενους μακριά από το συνδικαλισμό, γεγονός που θα επιδράσει αρνητικά πάνω στο εργατικό κίνημα.

29/1/86

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ
ΠΥΡΗΝΙΚΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ

E. ΜΑΝΤΕΛΑ